

بررسی اثر تخم‌کشی اسانس سه گونه گیاهی روی سوسک چهارنقطه‌ای حبوبات *Callosobruchus maculatus* F. (Col., Bruchidae)

جهانشیر شاکرمی^{۱*}، لیلا پورحسینی^۲، رضا وفایی شوشتری^۲، شیلا گلداسته^۲

۱- دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد
۲- دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

چکیده

برای یافتن مواد حشره‌کش جدید که تجدید شونده، سازگار با محیط‌زیست بوده و به آسانی قابل تهیه باشند، اسانس سه گونه گیاه شامل *Anethum graveolens* L. و *M. piperita* L.، *Mentha aquatica* L. سوسک چهارنقطه‌ای حبوبات در آزمایشگاه مورد بررسی قرار گرفتند. این تحقیق در قالب طرح کاملاً تصادفی و آزمایش فاکتوریل با شش تکرار انجام شد. اسانس‌های گیاهی با استفاده از روش تقطیر با آب تهیه شدند. آزمایش در شرایط دمایی 30 ± 2 درجه سلسیوس و رطوبت نسبی 60 ± 5 درصد در تاریکی انجام شد. هر سه گونه اسانس گیاهی مورد مطالعه به‌طور معنی‌داری میزان تفریح تخم را کاهش دادند. در غلظت $37/03$ میکرولیتر بر لیتر اسانس گیاهان *M. aquatica*، *M. piperita* و *A. graveolens* به ترتیب باعث 100 ، 100 و $92/73$ درصد مرگ و میر تخم سوسک چهارنقطه‌ای حبوبات شدند. مقادیر LC_{50} برای گیاهان *M. aquatica*، *M. piperita* و *A. graveolens* به ترتیب $2/628$ ، $3/806$ و $4/468$ میکرولیتر بر لیتر محاسبه شد.

واژه‌های کلیدی: اسانس گیاهی، تخم‌کشی، سوسک چهارنقطه‌ای حبوبات

* نویسنده رابط، پست الکترونیکی: shakarami.j@lu.ac.ir

تاریخ دریافت مقاله (۸۸/۴/۳۰) - تاریخ پذیرش مقاله (۸۸/۷/۷)

